Anul V — Orăștie, 1/13 Maiu 1899 — Nr. 18

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc.
Abonamentele să plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva" în Orăștie.

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sûnț a se trimite la adresa: „Minerva" institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

3/15 Maiu.

(*) Cui nu-'i tresare inima de bucurie și nu i-se umple sufletul de mândrie națională, ori de câte-ori aude rostindu-se aceste cuvinte, cari mereu ne reîmprospětează în memorie evenimentele petrecute în acea zi la 1848.

Pare-că vedem înaintea noastră marea aceea de oameni, în numěr' de vre-o 40.000, întrunită pe Câmpul-Libertății dela Blaj, unde sub bolta azurie a cerului, a depus jurămênt solemn, că mai bine prefer moartea, decât ca să nu poată duce o vieață liberă pe pământul susținut cu atâta vĕrsare de sânge, de strămoșii lor.

Și fiori ne trec prin vine, când ne cugetăm la acel jurămênt, consfințit prin lacrimile vĕrsate de bucurie a atâtor bărbați încărunțiți.

Dorul de luptă și mândria națională de care a fost atunci cuprins poporul nostru și conducětorii sei, făceau pare-că chiar și pe cei din morminte, ca cu drag să privească la fiii lor.

Români din patru unghiuri adunatu-s'au atunci la acel loc, și mână de frăție până la moarte unul altuia a întins, dovedind prin aceasta urmașilor lor, că până-ce pe acest pământ va mai bate o inimă românească, ori-unde ar fi aceea, pentru al poporului român bine să lupte, căci numai astfel își va fi făcut fiecare datoria ce o are față de neamul seu.

In întunerec trăia poporul nostru până atunci, dar' lumină s'a făcut, și noi am reînviiat!

Lanțurile iobăgiei s'au rupt și Românii, cari până aci susțineau cu sudoarea feței lor atâtea mii de trântori, cari le sugeau mĕduva până la os, liberi s'au vĕzut *încâtva* pe soartea lor.

Zicem încâtva, fiindcă pedeci în desvoltarea adevĕrat liberă a noastră ni-s'au pus și după aceea și ni-se pun încă și astăzi.

De unde până atunci despre poporul nostru nu se vorbia nimic, ca despre un mort, cei-ce ne striviau cutremuratu-s'au și au trebuit să se convingă, că au de-a face cu un popor plin de vieață, vrednic de o soarte mai bună, ca aceea, pe care ei i-au croit-o.

O, zi măreață de 3/15 Maiu, ție se închină toată suflarea românească! Prin tine ni-a rĕsărit și nouĕ soarele dreptății, și prin tine ni-s'a dat vieață.

Pentru prima-dată a rĕsunat atunci imnul național al bardului redeșteptării noastre, Andreiu Murĕșanu: »Deșteaptă-te Române, din somnul cel de moarte!" imn de al cărui sunet munți și văi se cutremură.

Tot în acest imn blăstĕm se aruncă asupra acelora dintre noi, care ar cuteza să calce acel jurămênt sfânt depus de atâtea mii de oameni pe câmpul liber, înaintea lui D-zeu.

Și mângăiați în suflet și mândri de succesul luptei lor s'au depărtat toți dela acel loc, promițênd sĕrbătorește, că fiecare dintre dînșii, până un picur de sânge mai curge prin vinele lor, nu se vor depărta dela lupta sfântă pentru binele neamului lor.

O, voi mărețe umbre, a căror amintire azi o sĕrbăm!

Bărbați cu durere de inimă pentru popor pusu-s'au după aceea în fruntea lui, și au dus lupta frumos înainte.

Poporul însuși a început să cunoască și să urmeze pe conducĕtorii sei, ori la ce acestia i-ar fi chiemat.

Astfel am ajuns apoi la culmea luptei noastre prin anii 1894, când cu procesul Memorandului.

Dela 1848 încoace, până la acest an nu s'a mai vĕzut atâta popor românesc întrunit laolaltă și una fiind în cugete și simțiri cu conducĕtorii sei.

Și de acest lucru spăimêntatu-s'au eară stăpânitorii nostri, și pentru-ca se taie firul luptei noastre închiegate, aruncat-au în temniță pe cei mai aleși ai nostri.

Erau pare-că convinși, că dacă poporul se va vedea fără conducĕtori, cu încetul își va perde dorul de luptă.

Și așa a și fost.

Bine că cei rĕmași au continuat lupta întrucât li-a stat în putință, dar' după-ce s'au vĕzut earăși cu toții liberi, în loc ca să ducă și cu mai mare bărbăție lupta, căci aceasta o aștepta poporul, s'au reslățit și împărțit ca făina orbului, făcênd pe popor să stee gânditor și neștiutor în fața celor-ce se petrec între conducĕtorii sei, și totodată să-'și peardă și încrederea pusă într'înșii.

Astfel am ajuns, că astăzi poporul foarte puțin interes arată față de cele naționale, în asĕmĕnare cu interesul arĕtat prin anii 1894—5.

Și dacă dela lupta ce o ducem lipsește spriginul poporului, înzadar sunt toate svîrcolirile celor mai mari.

Ar trebuì deci, ca din nou să sădim în pieptul poporului acel dor de luptă și inimă de a jertfì, pe care le avea nainte de aceasta cu 4—5 ani.

Ear' aceasta numai dând mână cu mână și uniți în cugete și simțiri o putem ajunge.

Să dispară odată pentru totdeauna micile patimi de cari sunt conduși unii dintre noi, și în comună lucrare să luptăm pentru ajungerea țintei dorite.

Suntem în ajunul zilei de 3/15 Maiu, zi care ne reamintește aceasta, și deci trebue să o recunoaștem.

Să sĕrbăm această zi toți Românii de pretutindenea, căci este sĕrbare națională și nu este zi mai însemnată în istoria neamului nostru, decât aceasta.

Să ne nisuim chiar, ca la anul, 3/15 Maiu să-'l sĕrbăm în mai deplină libertate ca acum și mai uniți în cugete și simțiri. Căci numai astfel va afla rĕsunetul național ecoul dorit:

S'a deșteptat Românul!

Din rĕu și mai rĕu! Conducĕtorii politicei maghiare, și-au pus de gând ca să se ocupe serios cu împărțirea cercurilor electorale, cel puțin așa se vorbește. Se zice că vor să le împartă astfel, ca și Românii să aibă vre-o 30 deputați în parlament. Dar' ca nici ei să nu rĕmână de scădere, vor înmulți cercurile sigure maghiare. Adecă ar face ceva, dar' așa chip, ca tot pentru ei să resulte prisosul, ear' nouĕ poate-că și mai puțin decât am putea avea azi. Mergem cum am zice din rĕu în mai rĕu.

*

Dotarea clerului din partea statului. Sinodul archidiecesan din Sibiiu și cel eparchial din Arad au primit ajutorul îmbiiat preoților din partea statului. Cel eparchial al Caransebeșului s'a declarat însă contra lui. Trebue deci ca să se convoace congresul național bisericesc. Și acesta se va convoca pe 16/28 Maiu a. c.

SINODUL
archidiecesan dela Sibiiu.

Ședința I.

Dumineca trecută, 7 Maiu n., după serviciul divin, s'a deschis la Sibiiu sinodul bisericesc al archidiecesei gr.-or. române din Transilvania.

Exc. Sa Metropolitul Ioan Mețian rostind un frumos discurs, declară sinodul de deschis.

Indată după deschidere se numesc de cătră presidiu ca notari din cler dnii Mateiu Voileanu și Sergiu Medeanu, ear' mireni Dr. Elie Cristea, Dr. V. Blaga, Ioan Moța și Dr. G. Buzura. Dl Buzura a fost absent.

Din apelul cetit de cătră notarul Dr. Elie Cristea reiasă, că din 60 deputați, 42 sunt de față.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI"

In bordeiu.

Mamă ni-i foame, dă-ne de mâncare! — strigară deodată copiii, vĕzênd pe Cătălina întrând.

— Vĕ dau dragii mamii, vĕ dau, așteptați numai binișor.

Cătălina merse drept la patul bărbatu-so, care zăcea bolnav. Era întins pe un așternut de paie și acoperit cu un țol vechiu de lână. Pĕrul era gomoloțit în disordine, fața arsă de soare era palidă, ochii cufundați în cap, mânile înegrite de soare și aspre de lucru erau uscate ca vreascul. Bolea acum de o lună. Corpul zdruncinat de lucrul mult și greu, cu care câștiga pânea la cei patru băieți ce-'i avea, era istovit de forța puterii și a vieții. Zăcea în pat liniștit și abătut. Toată ziulica nu grăia nimic. Din când în când i-se auzeau gemetele grele, întinzêndu-'și mâna tremurândă după ulciorul cu apă, ce era jos la căpătâiu. Nu bea el doar' de sete, nu, căci stomacul lui era gol, își uda numai gura arsă de ferbințeli. Nici acum nu mâncase din ziua premergătoare. Pânea, puțină cât a fost, au mâncat-o băieții. Și cine s'ar îndura să o ia din gura lor!

Femeia lui, Cătălina, era dusă toată ziua la lucru prin sat, ca să câștige ceva de ale mâncării. Muncea biata în ruptul capului, ca gonită de pasul vremii. Cu lucru voia și ea să-'și alunge gândurile și dacă ar fi putut și vremea. Seara mergea tot într'un suflet acasă, să-'și vază de bărbatul bolnav și de copiii flămênzi.

In casă era aproape întunerec și era frig. Afară sufla un vênt rece de toamnă, care își făcea neîndurător cale prin deschizĕturile ferestrei și ale ușii. Vatra era plină de cenușe, cu un tăciune rĕmas de seara, la care a fert mămăliga. Băieții sburliți și amărîți erau ghemuiți în jurul ei și așteptau cu nerăbdare mâncarea.

— Cum îți merge Vasilie, tot rĕu?

Bolnavul își deschise ochii și cu privire buimăcită se uita la Cătălina.

— Tot rĕu, — zise cu voce slabă.

— 'Ți-am adus zamă și pâne, mânânci?

— Da.

Dând copiii la o parte dela vatră, trase cenușa să facă foc să încălzească fertura.

Să facă foc, dar' cu ce? Să gândi un moment, apoi eși afară. Să duse la locul unde a fost cândva un gard. Mai erau încă câțiva țuieci în pământ. Îi scoase și pe acestia. Aduna în grabă și câteva cotoare uscate de buruieni, cu aceste aprinse focul și încălzi zama.

Vasile sorbea cu mare lăcomie din tertura călduță. Băieții din dosul ușei priveau cu invidie la tatăl lor, care sorbea cu așa poftă și înghițeau tăcuți în sec.

Cătălina ținea oala din care mânca Vasilie și îl privea dusă.

— Doamne, își gândì ea, nu-'i a bună, prea e lacom și buimăcit. Ce mĕ fac dacă....

Vocea băieților, cari nu mai puteau resista stomacului, i-a întrerupt firul gândirii.

— Mamă ni-i foame, dă-ne de mâncare!

— Așteptați dragii mamei, îndată căpătați și voi. Ferbe mama mămăligă, așteptați numai binișor.

Intr'aceste Vasilie isprăvì mâncarea, se vîrî adânc sub țol și se întoarse earăși cătră părete.

După-ce Cătălina 'și-a împăcat cu mâncare și băieții, le așternu paie jos, le puse drept căpătâiu niște zdrențe din un suman vechiu și îi acoperì cu un țol. Dela o vreme și ea s'a lăsat lângă ei, dar' somnul nu o prindea.

Afară vuia vêntul grozav. In casă era liniște. Din când în când se auziau gemetele bolnavului, ce se perdeau în șuierăturile vêntului.

*

Când se crepa de ziuă, lui Vasilie îi era rĕu de tot.

— Cătălină, zise el, cu voce abia de înțeles, du-te după părintele să mĕ grijească.

— 'Ți-e mai rĕu Vasile?

— Du-te, zise el făcênd un gest impacient.

Nu trecu un sfert de cias și preotul sosì cu cartea și patrafirul subsuoară.

Cum vĕzură băieții pe preot, se sguliră după ușe.

— Bună dimineața Vasilie, da cum îți merge?

— Rĕu domnule părinte, rĕu de tot.

— Ce te doare?

— Tot trupul. Nu mi-'l mai simțesc, ca-și-când nu așì mai fi pe lume.

Vocea îi era slăbită și vorbea rar, tot mai rar.

— 'Ți-a trece fătul meu. Puneți nădejdea în Dumnezeu, căci puterea este la El.

— Pentru mine nu-'i scăpare părinte, — mi-s'au gătat zilele și ciasul morții se apropie.

— Nu desnădăjdui fĕtul meu, căci mari și multe sunt minunile Domnului. Tu nu ești doar' așa slab, nici așa bĕtrân, mai poți trăì.

— O, Doamne, domnule părinte, nu mi-e de mine, dacă Dumnezeu 'și-ar pune mila și m'ar lua, mi-ar face mare bine, căci Doamne mult m'am chinuit; dar' uite mi-e de nenorociții ăștia de copii.

Buzele-'i învinețite deja începură să-'i tremure și lacremile îi curgeau ca bobul pe față în jos.

Goli de haine cum erau copiii, miseria și

In locul dlui Buzura s'a ales apoi Dr. I. Șenchea. Notar general a fost numit dl Mateiu Voileanu.

S'au ales apoi comisiile (6): verificătoare, organisătoare, bisericească, școlară, financiară și petiționară.

S'au presentat apoi sinodului actele electorale din cercul Sălișteî, unde s'a făcut alegere nouă; cererile de concediu; rapoartele consistoriale și alte cereri sosite la adresa sinodului. Toate acestea s'au împărțit comisiei aparținătoare.

După acestea Exc. Sa Metropolitul trage luarea aminte asupra duor lucruri: Intâiu asupra *întregirii salariilor preoțești dela stat,* asupra cărora biserica trebue să se pronunțe până în 30 Iunie a. c. Această chestie a fost desbătută și din partea consistoriului metropolitan. S'a decis, ca dacă voturile sinoadelor vor fi conglăsuitoare, să se aviseze guvernul, ear' dacă nu, atunci să se convoace congres extraordinar, și aceasta cel mult pe 16 Maiu. De aceea roagă sinodul ca să aducă încă în primele zile conclus asupra acestei chestii, căci pentru a convoca congresul extraordinar, trebue să se ceară telegrafic exoperarea luării la cunoștință de către Coroană asupra convocării lui.

Aduce apoi la cunoștința Sinodului, că pe Luni, Marți și Mercuri e pusă licitația benevolă a lucrurilor rămase după fostul Metropolit. Spune că s'a hotărît de consistor ca unele lucruri să nu se liciteze dela un episcop la altul, ci acelea să se cumpere pentru fondul instruct. Roagă deci sinodul să se declare urgent asupra acestui lucru.

Cu acestea prima ședință s'a închis.

Ședința a II-a (8 Maiu n.)

Președinte: Ex. Sa Ioan Mețianu. Notar: Mateiu Voileanu.

Se verifică protocolul ședinței prime. După aceea se presentă rugările de concediu a 5 deputați. S'a dat.

Dl Dr. Iosif Blaga propune, ca pentru mai buna reușită a Conferențelor învățătorești, comisarii să se întrunească după conferențe la Sibiiu, unde să discute cele experiate și despre resultat să refereze consistorului.

La propunerea Exc. Sale Metropolitului sinodul își exprimă prin sculare durerea pentru perderea fostului Metropolit.

In locul răposatului deputat în cercul Sălișteî, Dr. N. Maier, se alege cu unanimitate dl Nic. Cristea, asesor consistorial.

Raportorul comisiunii financiare, dl *Dr. Ioan Mihu*, referează asupra lăsământului răposatului Metropolit Miron Romanul; arată că consistorul a făcut pașii de lipsă la judecătorie, ca biserica să rămână erede a averii rămase, peste 25.000 fl.

Se primește apoi propunerea consistorului, ca unele lucruri rămase să nu se mai liciteze.

Asemenea, ca din averea fostului Metropolit să se formeze un fond separat, cu menirea a se ajutora preoții cei mai activi și mai binemeritați din archidiecesă, pregătind până la proxima sesiune literele fundaționale. Tot din averea rămasă să se ridice și o cruce monumentală la mormântul răposatului Metropolit.

Ședința a III-a (9 Maiu n.)

La ordinea zilei: chestia primirii ori neprimiriii întregirii salariilor preoțești din partea statului.

Dl Ioan de Preda, referentul comisiei organisătoare propune, ca ajutorul să fie primit, sub condiția însă, ca suma să fie pusă consistorului la dispoziție și cu singura condiție din partea guvernului, ca sumele să ajungă la mânile celor împărtășiți.

V. Damian, protopop, propune, ca ajutorul de loc să nu fie primit, căci legea totuși pune unele condiții îngreunătoare preoților.

In urma acesteia, s'a născut o discuție asupra acestei chestii, care a durat aproape 4 ore.

In cele din urmă sinodul a primit propunerea comisiei, de a se accepta întregirea dela stat, fără știrbirea autonomiei și fără alte condiții, decât aceea, de a fi ajutoarele date celor interesați, și anume prin autoritatea bisericească.

Ședința a IV-a (10 Maiu n).

S'au presentat două propuneri din partea dlui Mih. Cirlea, una privitoare la cultivarea mai intensivă a corurilor bisericești, ear' alta la adunarea tuturor legilor bisericești și civile, ce privesc biserica.

Dl Dr. D. P. Barcian propune, ca să se facă o adresă către congres, pentru-ca și diecesele să contribue la salarisarea Metropolitului, nu numai archidiecesa, cum de present se face.

Propunerile acestea s'au dat comisiilor respective.

După acestea referenții comisiilor: organisătoare, bisericească, școlară și financiară, dnii I. de Preda, Dr. Fărcaș, Dr. Bologa și Dr. I. Mihu au referat asupra rapoartelor generale a consistoriului, cari toate s'a luat la cunoștință.

Ședința a V-a (11 Maiu n.)

Se ia în desbatere chestia sidoxiei. Unii propun reducerea ei dela o coroană, la 20 cr., 15, ba chiar numai 10 cr., pentru popor, ear' pentru inteligință mai mult.

Fiind asupra acestei chestii diferite păreri, din ce s'a născut o discuție mare, încă nu s'a putut nimic hotărî.

Un preot, care-'și cunoaște chemarea.

Acesta este dl *Teodor Harsian*, preot gr.-cat. în Chimitelnicul-de-Câmpie.

D-sa s'a trezit ca din senin, că în anul 1897 primește din partea statului 100 fl. ca ajutor. In 1898 a primit eară, fără să știe ceva, 52 fl. 45 cr., și totodată și o scrisoare în limba maghiară dela fișpanul comitatului Turda-Arieș, contele Bethlen Géza, prin care îi face cunoscut, că la recomandațiunea d-sale, ministrul de culte și instrucțiune publică i-a acordat un ajutor anual de 52 fl. 45 cr.

In săptămâna patimilor din anul acesta, earăși s'a trezit cu o scrisoare în limba maghiară dela numitul fișpan, prin care îl avisează că și de astădată a primit din partea statului 50 fl. ajutor, pe care are a-'l ridica dela metropolitul din Blaj. Il face atent totodată, că cuitanța despre ridicarea sumei să o facă *numai* în limba maghiară și să fie vidimată de protopretor. In sfîrșit te provoc, zice fișpanul, ca să-'ți împlinești în modul cel mai credincios datorința față de statul maghiar, care și acum te ajută și dorește a-'ți promova fericirea, și printr'o atitudine patriotică să te nisuești a te învrednici și pe viitor de scutul statului.

Poate Ilustritatea Sa și-a uitat, zice dl preot *Harsian*, că au trecut de mult acele timpuri de tristă memorie, când la săracii și simplii nostri preoți le tremura cămașa în spate și de o privire aspră a magnaților maghiari. Ori doară știindu-mă sărac a cugetat, că va stoarce dela mine căciuliri și promisiuni, sau chiar și dejosiri, ca să fiu recomandat pentru mai mult timp din argintul lui Iuda? Dar' rău s'a înșelat, căci eu m'am făcut plumb și n'am mișcat nicăiri nimic, deși susțin 5 prunci la școală cu destule spese; deși porțiunea canonică parochială abia de 36 jugăre nici stoarsă în teasc nu-'mi poate subministra spesele de lipsă pentru creșterea și susținerea unei numeroase familii, dară am făcut și fac ce pot și rabd. Căci răbdarea nu e pe bani și apoi ea în toată vieața mi-a fost și soț nedespărțit. A răbda și pe viitor, sunt mai hotărît și acum, de cât a comite asttel de tapte, cari ar periclita interesele noastre bisericești și onoarea clerului din care fac și eu parte.

După acestea zice, că cine nu vede oare din cele-ce le-a scris fișpanul, modul cum vrea guvernul să doteze clerul gr.-cat.? Zice că în 10 ani, de când se află în Câmpie, copleșit de năcazurile familiare, n'a comis nici un act, din care ar transpira »nehazafiság« (nepatriotism), n'a vorbit nici când în contra statului, ori organelor sale, a satisfăcut tuturor poruncilor oficioase cât se poate de prompt, și eată că păcătoșii și în purtarea d-sale cea atât de restrînsă pe lângă împlinirea oficiului și năcazurilor familiare, încă văd hidra daco-românismului și pretind dela dînsul fapte patriotice, pentru câte un preț de batjocură, ca cum e și ajutorul de 50 fl. Dar' apoi când vor da mai mult? In sfîrșit încheie: De aceea eu, coaja »câmpeanului« de a-'și fi cât de năcăjit și flămând, știindu-o înmuiată în venin omorîtor, nu o a-'și lua nici de pe masa de marmoră, decum din tină.

Se vede din aceasta, că dl preot Harșian, ori-cât de mult are să se lupte cu miseriile vieții, totuși mai bine preferă pe aceasta, decât să se facă slugă străinului.

Onoare și laudă se cuvine unui astfel de preot.

Și după-cum aflăm cu plăcere din „Unirea", încă și alți preoți au purces ca dl preot Harșian.

Știri Politice

Autonomia Jidovilor.

Până când autonomia bisericii noastre e mereu amenințată de către guvern, Jidanilor li-se promite garantarea grabnică a autonomiei israelite și regularea ei.

Acest răspuns l'a primit o deputațiune jidană din districtele bisericești-israelite dela ministrul Wlassics și dela prim-ministrul Széll, care a zis, că doar' politica lui e după lege, drept și dreptate. Așa va fi, dar' numai față de Jidani, nu și de noi.

*

Din Casa magnaților.

In ședința din 11 l. c., Casa magnaților a primit cu mare majoritate legea despre judecătoria curială în chestii electorale. In această lege se află și așa numitul paragraf al amvonului, care e dăunător pentru bisericile catolice nu numai din punct de vedere bisericesc, ci și din cel politic și îndeosebi din cel național, căci prin el se opresc preoții a vorbi poporului de pe amvon, în chestii bisericești și naționale.

*

Conferența de pace.

Puterile mai de frunte europene au hotărît, ca conferența de pace, ce se va ține la Haaga în 18 Maiu a. c., să nu primească nici Memorandul Armenilor și al Macedonenilor, și nici alte cereri ce se vor mai adresa de către diferitele reuniuni de pace.

La chestiunea ajutoarelor de stat și a congruei.

Sub acest titlu, »Unirea« din Blaj publică în nrul seu ultim următoatele:

Ni se strînge inima de durere, când vedem cum se repetesc loviturile grele, cari se dau sfintei biserici din partea guvernului.

Ajutorul de stat după ordinul cel mai proaspăt sosit la ordinariatele din Blaj, Gherla și Lugoj, trebue să se împartă preoților numai pe lângă cuitanțe ungurești, vidimate de protopretorul districtului, respective de primarul comunei urbane, în care se află preotul.

Această măsură vatămă atât de greu autoritatea episcopilor și consistoriilor noastre, și înjosește și umilește atât de tare clerul nostru, încât trebue de zece ori să cumpănim această afacere înainte de ce ne-am putea pronunța pentru împărțirea ajutorului de stat pe lângă condițiunile amintite.

Cu toate aceste aflăm, că în diecesa Gherlei ajutorul de stat s'ar fi împărțit întocmai precum a poftit domnul ministru de culte și instrucțiune publică.

Nu cunoaștem motivele, cari au putut îndupleca cercurile bisericești hotărîtoare din Gherla a face acest pas fără de a se fi consultat mai nainte cu episcopii celorlalte diecese și în prima linie cu metropolitul nostru, fără al cărui consens, după părerea noastră, nu ar fi fost iertat să se facă nimica într'o

---

chinul ce-'l încunjura au umplut inima preotului de jale.

— Vasile fătul meu, noi toți avem un părinte și acela îngrijește de noi. Să avem numai credință și nădejde și toate să fac bine.

Bolnavul făcu semn către nevastă să iese și să ia și băieții.

Cătălina se puse pe scândura, ce era bătută pe patru pociumpi lângă ușe, își astupă fața cu șorțul și începù a plânge amar.

— Mamă, dă-'mi de mâncare, mi-i foame, zise copilul cel mai mărișor, ear' după el începură și ceialalți a cere pâne.

— Tăceți dragii mamii și așteptați până merge părintele dela noi, că mă duc la jupâneasa Ana și cer o pâne pe lucru.

Băiatul cel mai mare era de nouă ani și înțelese încâtva lipsa și vorbele mamei, cei mai mici începură a plânge ținênd una, că li-e foame.

— Plângeau băieții, plângea și mama lor.

Plângeți, plângeți, își gândi Cătălina, acuși când ne vor scoate și din bordeiul acesta, veți plânge și mai amar. — O Doamne, Doamne, la ce m'ai lăsat în lume așa chinuită și năcăjită, zise cu voce tare.

In momentul acela eși preotul.

— Nu te osândi Călălină fătul meu, că e păcat.

— Știu, că păcătuesc domnule părinte, dar' ce să fac. Știu eu de năcăjită ce fac și ce zic? Uite îmi plâng copiii de foame și n'am fărîmătură de pâne în casă. Ieri am lucrat toată ziua la colectorul, în camăta birului de casă, care nu 'l-am plătit, că nu am avut de unde. Vasilie zace de o lună și eu abia câștig atâta, să nu murim de foame. Ce să mă fac, nu știu!

— Liniștește-te fătul meu și grijește-'ți bărbatul, că îi este rău. Știe Dumnezeu ce va fi. De celelalte mă îngrijesc eu. Domnul așa a rînduit, că acela care are să ajute pe cel lipsit.

Cătălina privia uimită la preot și cetind numai bunătate pe fața lui serioasă, să puse în genunchi înaintea lui și între lacrimi îi săruta mânile.

— 'Ți-le voiu slujì domnule părinte, numai să-'i fie mai bine lui Vasilie.

— Nu trebue să mi-le slujești Cătălină. Domnul mi-a dat și mi-a mai da.

— O Doamne, dar' cum să-'ți răsplătesc atâta bine?

— Nu vorbì de răsplată, lasă...

— Spune-'mi drept domnule părinte, mai este nădejde să se scoale Vasilie?

— Asta numai Dumnezeu bunul o știe.

— Spune-'mi drept, să știu de ce să mă țin.

— Drept să-'ți spun, nu-'mi place de loc. Rău semn s'a arătat când am deschis cartea. Ori-cum va fi n'ai ce face, toate sunt după voia lui Dumnezeu.

— Am gândit eu, că așa va fi. De o vreme încoace tot rău mă visez,.. Vai de capul meu, voiu rămânea amărîtă și lipsită, de perit cu patru copii pe drumuri.

*

Vasilie era ca ceara, buzele îi erau de tot învinețite, ochii țintiți spre podele cu priviri aproape stinse, mânile rěci ca sloiul de ghiață.

Timp îndelungat stătù Cătălina ca înțelenită la patul bolnavului. Dela o vreme Vasilie își strînse toate puterile și făcu semn Cătălinei să aducă băieții.

Când s'au înșirat băieții pe lângă pat, Vasilie îi privì lung, lung cu priviri duioase. Peptul 'i-se ridica cu un suspin plin de durere și două lacrămi 'i-au alunecat pe fața istovită. Deodată să auzì o horăitură nădușită, pe care o urma în curênd alta și alta. Cu ochii rămase țintiți spre băieți.

In momentul acesta întra pe ușe crâsnicul, care era trimis de preot cu cele de lipsă pentru Cătălina și copii.

— Du-te cu copiii afară, doar' vezi... Doamne, Doamne neajuturată ești! Eșiți afară! Zise crâsnicul auzind horăiturile.

Cătălina nu a auzit vorbele crâsnicului, sta nemișcată, cu ochii seci, cu priviri perdute, cu inima împetrită. Durerea amară îi sdruncina sufletul, nu mai avea mângăiere, chiar și mângăierea lacrimilor, cari liniștesc pe tot omul, îi lipsea.

Horăiturile muribundului deveneau tot mai rari și slabe, pleoapele 'i-se sloboziră și rămase cu ochii întredeschiși. Crâsnicul lua iute o luminare de ceară și făcêndu-o cruce o aprinse și o puse pe peptul lui Vasilie. Impinse apoi pe Cătălina la o parte.

— Du-te muiere nu îți face de cap. Eșiți afară, vezi că nu poate muri de voi. Eșiți și vě rugați lui Dumnezeu să-'i scurteze și ușureze chinul.

Cătălina eși și punêndu-se cu băieți cu tot în genunchi, începù a se ruga terbinte.

Nu trecù mult și crâsnicul eși și el zicênd: »Dumnezeu să-'l ierte«.

Floarea Detunatei.

(O întêmplare din anul 1848).

— Tată, tu mi-ai spus odată
C'arești munți cu coama 'naltă
Cari se 'ntind pân' cât zărești
Sunt curat munți românești.

causă, care privește așa de aproape clerul din întreagă provința noastră bisericească.

Constatăm însĕ, că prin împărțirea ajutorului de stat preoților din diecesa Gherlei, pe lângă condițiunile umilitoare amintite mai sus, situațiunea bisericii noastre s'a înrĕutățit nespus de mult, căci celoralalți episcopi, în cas când, conform datoriței lor, ar protesta contra abusului, ce-l face guvernul cu împărțirea ajutoarelor de stat, li-se va rĕspunde de sigur, că dacă unul dintre episcopii nostri și Consistoarele noastre nu au aflat acea împărțire dejositoare și periculoasă pentru biserică, cum o pot afla ceialalți episcopi?

Considerând lucrul din acest punct de vedere, nu știm de ce sĕ ne întristăm mai tare: de cutezarea, cu care guvernul ne lovește, sau de lipsa de unitate în procedură, ce o observăm și la cercurile cele mai înalte bisericești în fața acestor lovituri.

Lipsa aceasta de unitate în procedură se observă însĕ și între preoții, cărora domnul ministru le-a asignat ajutoarele de stat. Unii și-au trimis deja cuitanțele ungurești vidimate de protopretori, la ordinariatul din Blaj, ca sĕ-și capete banii, cari încă nici nu s'au ridicat dela perceptorat. Alții însĕ au declarat, că pe lângă astfel de condițiuni nu voesc sĕ capete nici un crucer și preferesc a se lupta și în viitor cu sĕrăcia de până acum.

Această stare ticăloasă și rușinoasă pentru biserica noastră nu se mai putea suferi. De aceea credem, că nimenea nu ne va lua în nume de rĕu, că și de astă-dată insistăm, precum am insistat de atâtea ori, că fără amânare cercurile competente bisericești sunt datoare a lua posițiune hotărâtă în această causă, pentru-ca cu toții sĕ știm de ce sĕ ne ținem.

Nu voim sĕ dăm niminĕnui nici un sfat, că ce posițiune trebue sĕ luăm în cestiunea ajutoarelor de stat și peste tot cestiunea congruei. Nu putem însĕ, sĕ nu relevăm și de astă-dată, că *guvernul prin ajutoarele de stat și prin congrua voește sĕ facă din servitorii fideli ai altarului, ai bisericii și ai poporului românesc, niște unelte miserabile spre ajungerea unor scopuri politice contrare drepturilor bisericei noastre, și celor mai mari interese religioase, morale și naționale ale noastre.*

Vești rele.

Din mai multe părți ne sosesc știri foarte triste despre preoții comunelor noastre. Și anume, că dînșii de pe acum încep a-'și arĕta patriotismul, prin care vor sĕ se facă părtași de ajutorul ce le îmbiie statul.

In unele comune, preoții cari până de present au avut abonată vre-o foaie românească, acum renunță la ea, de frică ca notarul sĕ nu-'i denunțe, că fac politică. Cu toate acestea tot le place și dînșilor ca sĕ afle ce se scrie prin foi, și așa apoi sĕ duc la vre-un țeran din comună, care are abonată foaia, și o cetesc de pomană.

Zilele acestea a venit la redacția noastră un țeran, care ni-a zis, că a fost trimis de preot, ca sĕ aboneze foaia, căci dînsul, preotul, nu o poate abona, deoare-ce atunci s'ar face de ură cu notarul.

»Bine, a zis țeranul, eu mĕ duc și spun sĕ vină pe numele meu, dar' D-Ta sĕ o plătești. Și ce credeți, dlor, că s'a învoit la aceasta? Nu, ci a zis că doar' atâta și eu pot sĕ tac. Am ajuns deci, ca noi țeranii sĕ dăm preoților nostri foi spre cetire, în loc ca dînșii sĕ ne îndemne la aceasta. Afară de slujba ce o face preotul nostru în biserică, cu nimic nu ne mai stă în ajutor, de frica notarului, care este Ungur. Nu știu unde vom ajunge, dacă așa vor merge lucrurile și pe mai departe. Notarul vrea sĕ ne oprească și pe noi, ca sĕ nu mai purtăm foi. Căci, zice dînsul, dacă popa vostru nu poartă foi, de ce sĕ purtați voi, cari și așa nu puteți ajuta nimic. Și-apoi dacă nu-'l ascultăm, când avem vre-o afacere cu el, atunci ne nĕcăjește și batjocurește. Dar' pentru aceasta noi tot nu ne lăsăm de toile noastre de frica notărășeilor."

Și astfel de vești rele ni-au sosit mai multe zilele acestea.

E foarte dureros lucru când țeranii ajung sĕ se plângă despre astfel de purtare a preoților, cari chemați sunt ca sĕ-'i lumineze.

Sperăm însĕ, că totuși nu vor fi mulți de acestia, și și aceia cari sunt, își vor veni în ori și vor recunoaște, că pe rea cale au apucat.

NOUTĂȚI

Domnii abonați ai „Revistei Orăștiei" cari nu ni-au trimis încă prețul de abonament pe întâia treime a anului de față, sunt rugați a ni-'l trimite în grabă, — asemenea domni a căror abonament a căzut cu 1 Maiu, sĕ binevoiască a-'și reînoi abonamentul.

*

La temniță. Mercuri în sĕptĕmâna aceasta, a întrat dl preot din Dragomirești *Ioan Jurca* în temnița din Seghedin, pentru a-'și face osânda de o lună, la care fusese condamnat, pentru pretinsă atițare contra națiunii maghiare.

*

Alegerea de preot în Romoșel, care era sĕ se țină Dumineca trecută, din cause neprevĕzute, s'a amînat pe Duminecă, 14 Maiu n. a. c.

*

Dl Sever Procinklevitz, ales de notar al comunei Vinerea, n'a primit acest post. Se va face o nouă alegere Mercuri în 17 Maiu n. a. c.

*

Sinucidere. Comptabilul băncii »Lipovana«, tinĕrul *Ioan Toma*, s'a sinucis, Marți, sĕptĕmâna aceasta. Causa sinuciderii, a fost o boală incurabilă.

*

† **Dr. George Assaky,** medic în București, a încetat din vieață Joi în sĕptĕmâna trecută, în etate de 44 ani. George Assaky a fost unul dintre cei mai distinși medici ai României. Prin moartea sa, scriu foile de dincolo, știința perde un eminent representant, țara un fiiu, care-'i făcea mare onoare, ear' facultatea de medicină un distins profesor.

*

Representațiune teatrală împreunată cu dans se va arangia în 14 Maiu n. a. c. în Grădiște, în favorul școalei. Se va juca piesa »Sĕrăcie lucie«, de I. Vulcan. Persoanele: Sivu Iernilă, epitrop dl Aug. P. Bociat. Ioța, cărăuș dl L. Vârvoniu. Veselina, fata lui Iernilă d-șoara L. P. Bociat. Trăilă Liliac, fecior dl S. P. Barbesc. Sanda, vrăjitoare dl G. Popesc Viligă, nebunul satului dl N. Trimbițoniu. O nevastă d-șoara R. S. Țarină. O fată d-șoara V. Ciachi. Un fecior dl I. Alboniu. Al II-lea fecior dl G. Albulesc. Al III-lea fecior dl S. Iari. Al IV-lea fecior dl I. Corui.

*

Baloane cu cârmă. In 14 Maiu n. a. c. se va ține la Ateneul-Român din București o conferență de cătră dl Gh. Varlam Ghițescu, fost căpitan român, în care face istoria și critica baloanelor cu cârmă. Tratează pe larg despre cele-ce sunt mai grele ca aerul, subiect cu care este înscris la congresul aeronautic internațional din Paris. La urmă va face relațiuni foarte importante asupra postei aeriane, care voește sĕ o deschidă pe socoteala d-sale între București—Viena—Paris; București—Viena—Berlin; București—Viena—Dresda—Hamburg—Londra. adecă leagă Bucureștii cu tot apusul Europei, Are proiecte gata pentru a face contract cu statul, căruia nu-'i cere pentru acest serviciu, decât cei 10 bani diferența la port la scrisoare pentru străinătate. Cu instrumentul inventat de d-sa pleacă dimineața la zisele orașe și seara aduce rĕspuns la corespondențe. Destăinuiri însemnate se vor face la această conferență foarte interesantă din toate punctele de vedere. Conferența va fi însoțită de proiecțiuni electrice, prin cari arată toate instrumentele aeriane de cari vorbește. Va face în același timp experiențe cu un balon mic cu cârmă chiar în sala Ateneului.

*

Păpuși înecate. Scriitorul de cancelarie Becker, fiind amoresat în nevasta învĕțătorului de-acolo Latzky, s'au hotărît ambii ca sĕ fugă. Pentru-ca sĕ nu fie însĕ urmăriți, au făcut un plan foarte nimerit. Nevasta învĕțătorului a adresat neamurilor sale, că ea este decisă, ca sĕ moară împreună cu iubitul seu, cu scriitorul Becker. Și astfel au dispărut. Ce-au făcut însĕ? Au făcut două păpuși mari, una în formă de bărbat, ear' alta în formă de femeie, pe care legându-le cu funie una de alta, și mai atîrnând și niște petri grele de ele, ca sĕ se cufunde, le-au aruncat în Dunăre. Un plutaș a vĕzut lucrul acesta și a crezut că sunt doi oameni, cari s'au înecat. Astfel lățindu-se vestea, toți au crezut că amoresații s'au aruncat în Dunăre. Ei însĕ făceau călĕtorii, nefiind urmăriți de nimeni. S'a întêmplat însĕ, că pe trenul dela Petersburg la Viena, pe care călĕtoriau, se afla și un locuitor din Strigoniu, care i-a cunoscut și îndată a făcut arĕtare la locul competent. Astfel ei sunt scăpați de vestea, că s'au înecat.

*

O nouă societate comercială pe acții s'a înființat în *Verendin*, diecesa Caransebeșului. Președinte a fost ales dl preot de-acolo *George Ionescu*.

*

Unde te duce dragostea? In comuna Ciuta, lângă Caransebes, un lăutar are de nevastă o țigancă frumoasă, de vre-o 18 ani. Un tinĕr, Afilon Bot, s'a îndrăgostit în Țigancă, și umbla sĕ o înșele, dar' nu a isbutit. Zilele trecute s'a întêmplat însĕ, că bărbatul Țigancei s'a dus la Caransebeș, Tinĕrul amoresat a voit sĕ profite de această ocasiune. S'a dus noaptea la fereastră și a cerut sĕ-'l lase în casă. Dar' Țiganca nu 'l-a lăsat. Atunci a început sĕ spargă fereastra. Vĕzênd femeia lăutarului aceasta, a luat pușca bărbatului seu și a slobozit-o pe fereastră. Lovindu-'l drept în cap, tinĕrul îndată a murit. După acestea ea însași s'a înștiințat.

*

Tovarĕșul lui Luccheni. Poliția din Elveția, cu ocasiunea asasinării Impĕrătesei noastre, de cătră Luccheni, a mai pus mâna pe un anarchist, bănuit ca complice la omor. După legile acelei țeri nu a putut fi deținut, astfel l'au dat peste graniță. Luccheni acum a mărturisit însuși că a avut tovarĕș. Anarchistul expulsat, care se numește Panizza, a trecut apoi în Italia, unde trăia sub nume fals. Zilele acestea a fost prins însĕ și el, în Lugano.

*

„Din tainele vieții". Acesta este titlul unei broșuri, ce d-na *Margareta Moldovan* a scos de sub tipar la »Tipografia« din Sibiiu. Broșura cuprinde mai multe novele și schițe, dintre cari unele au fost publicate și prin foi. Tiparul e frumos și ceteț, pe o hârtie bună. Prețul unei broșuri 1 fl. A se adresa d-nei autoare în Sibiiu. La foița nrului de față publicăm și noi o mică novelă din sus numita broșură.

*

Pungășie. Pe drumul ce duce dela Neapol la Roma, în Italia, călĕtoria și prințul Chlary-Radzivil și soția sa. Când au sosit la Roma, s'au trezit însĕ, că giamantanul de mână, în care se aflau 3000 de lire în bani gata și juvaere în preț de 100.000 lire nu e nicăiri. Pungașul încă nu a fost prins.

*

In comuna Rĕșnic, comit. Zala, a isbucnit un foc teribil, care a nimicit 130 case, cu toate clădirile economice ce s'au ținut de acelea.

*

Cununați de trei-ori și de trei-ori divorțați. In anul 1884 s'au căsătorit în Chicago Emilia E. Wooley și Ernest Wooley. După 6 ani s'au divorțat după lege. Abia trecură însĕ câteva luni, și earăși s'au cununat, dar' peste 3 ani de nou s'au divorțat, tot după lege. Și earăși nu a trecut mult, și s'au cununat pentru a treia-oară. Nici de astă-dată nu au trăit mult împreună, căci ear' s'au divorțat. Dar' poate-că ear' se vor cununa.

*

'L-a legat fedeleș! Un anumit Koncsor János din Giula făcea curte unei neveste când știa că bărbatul aceleia e dus de-acasă. Odată a fost însĕ prins. Bărbatul nevestei dând peste el în casă, l'a legat fedeleș și l'a scos în uliță, legându-'l de stîlpul porții. După aceea s'a dus și a chemat pe soacra și pe nevasta lui Koncsor, ca sĕ-'l vadă. Vestea aceasta lățindu-se prin comună, odată s'au adunat o mulțime de oameni, cari rîdeau și își băteau joc de bietul pedepsit, întrebându-'l, că mai are poftă de-a face curte la nevestele altora? Numai pe lângă întrevenirea poliției a fost deslegat.

*

Monstru. Intr'o comună din apropierea Caransebeșului, o femeie a născut un copil, care a avut peri lungi pe amêndouĕ lăturile fălcilor și o coadă lungă, ear' ochii îi avea în ceafă. Sĕrmană mamă, când și-a vĕzut copilul, de durere și supĕrare a murit.

*

Lăcuste în Spania. Din Madrid, capitala Spaniei se vestește, că linia ferată dintre Almarchon și Belmez, care are o lungime de vre-o 18 kilometri, a fost acoperită de un strat gros de lăcuste, așa că trenul numai cu greu a putut înainta.

*

Zăpadă în Maiu. In Austria a căzut zilele acestea zăpadă în mai multe părți. In Viena încă a nins alaltăieri. In Insbruck a și înghețat. Munții Boemiei sunt acoperiți de zăpadă.

*

Paguba causată prin focuri în luna Martie, după o statistică făcută, se urcă la suma de 2,896.866 coroane. In 1180 comune au isbucnit focuri în această lună.

Atragem atențiunea on. cetitori asupra inseratului de pe pagina a 4-a a nrului de față, al dlui *Stefan L. Honisch*, fotograf.

FEL DE FEL

Iuțala struțului. S'a comparat adese-ori iuțala struțului cu a unui cal arab. Fiecare pas al acestei paseri uriașe e de cel puțin un metru și se poate afirma, fără exagerație, că struțul poate sĕ facă 28 de chilometri pe oră. După un astfel de mers, de 10 ore, adecă după-ce a făcut 280 de chilometri, fără întrerupere, e obosită.

Mulți locuitori din Africa o întrebuințează la călărie. Deosebit de asta struțul face diferite alte servicii pe lângă case. E cunoscută vrednicia lui ca păzitor al paserilor mici de casă, de cari, când îi sunt date în seamă, nu se poate apropia nici o pasere de pradă.

*

Eată jurisdicțiunea americană în privința chestiunii de a ști când e cineva beat:

„Nu e nevoe ca cineva sĕ umble pe strade împleticindu-se, moțăindu-'și capul sau spărgênd pe al altuia; nu e nevoe ca pe strade sĕ facă gesturi sau sĕ pronunțe cuvinte necuviincioase, ca ochii se-'i fie bleojdiți și vorbirea împedecată; ci e destul, pentru-ca sĕ fie considerat ca beat „sĕ repete ceea-ce a spus".

Dacă și la noi s'ar adopta această interpretare, câți advocați și deputați — cari se repetă și prea repetă — n'ar fi considerați ca niște oameni beți!

POSTA REDACȚIEI.

Lița. Primit. Mulțumită. In nrul viitor, pentru cel de față prea târziu. Grijește sĕ nu dai „ortul" popii, că ar fi pĕcat. Despre alte lucruri, tăcere mormêntală. La revedere!

d. verus. Regretăm, dar' a sosit prea târziu, despre ce Vĕ puteți convinge din cel de față. Salutare.

G—ni. Numai pe lângă numele adevĕrat, se poate publica.

Raul. Vĕ temeați ca cu stelele sĕ nu cădeți și D-Voastră, dar' tocmai ați căzut. Din noaptea teatrului în noapte va rĕmânea. Cercați altele mai cu succes. Ceealaltă se va publica în nrul viitor.

S. S. în *S.* Vĕ recomandăm sĕ lucrați mai puțin, ca sĕ fiți siguri de reușită.

Tu 'mi-ai spus că am o țară
Cu mândre și mari hotare...
Pentru-a cărei apĕrare,
Pace și neatîrnare
A curs sânge strămoșesc,
Sânge falnic românesc.
Dar' eu astăzi sunt străină
Chiar în țara mea străbună,
Eu azi gem în grea robie,
Eu azi n'am nici o moșie.

Tată, tată, ce strigare
Se aude colo 'n vale?
Aud arme rĕsunând
Armăsarii nechezând,
Aud buciume cântând.
Spune-'mi, tată, ce sĕrbare
Se petrece colo 'n vale
Chiar acum în noaptea mare?

— Eu n'aud nici o strigare
Nici pe munte, nici pe vale,
Dormi în pace, draga mea
Căci afară-i noapte grea.

— Tată, tată, lucru mare
Se petrece jos în vale,
Căci aud voinici cântând,
Aud arme rĕsunând.

— Taci tu, dragă, și te-alină
Căci e vêntul ce suspină,
Sau vr'un mândru ciobănaș
Care cântă drăgălaș.

— Noaptea-i blândă și senină
Vêntul doarme nu suspină,
Ear' păstorul încă tace
De când iarna la noi zace.
N'aud doine de iubire,
N'aud hori de fericire,
Ci cântări de voinicie,
Cânturi vechi de bătĕlie.
Frunză verde de săcară
Veste rea s'aude eară,
C'au întrat dușmanii 'n țară
Și voesc sĕ ne răpească
Țara noastră românească.

— Frunză verde iasomie
Las' sĕ vie, las' sĕ vie,
Mulți strĕini călcase 'n țeară
Dar' puțini se 'ntoarse eară,
Căci sunt bravi toți frații mei
Și se bat ca niște smei.

Auzi, tată, Iancul vine
Sĕ ne scape de suspine.
El ne strigă 'n gura mare
La toți, la mic și la mare:
Haideți frați toți la hotară
C'au întrat dușmanii 'n țară,
Haideți frați cu mic cu mare
Azi e ziua de scăpare,
Sĕ scăpăm biata moșie
De strĕini și de robie.

Tatăl, fata se armează
Și pe Iancul îl urmează,
Se bat, mor cu vitejie
Pentru scumpa lor moșie.

I. C. D.

Pentru nenorociții din Balomir.

Dl Livius Fridman, notar în Șibot, a binevoit a mai-colecta dela locuitorii acelei comune încă 130 ferdele de bucate, grâu și cucuruz, pentru nenorociții prin foc din Balomir, afară de acestea și de-ale mâncării, precum: mazăre, grumpile, ouĕ, carne și 3 fl. în bani. Locuitorul din Șibot George Viorel încă li-a donat 16 ferdele de grâu. Dela înșiși locuitorii comunei Balomir s'au dat din magazinul bisericii 18 ferdele de cucuruz sfîrmat, ear' dela alți credincioși din comună 110 ferdele bucate: grâu, cucuruz, mazăre, 1 fl. 1 cr. în bani, ouĕ, carne etc. Ioan Adam l. Iacob nu numai că li-a dăruit bucate, dar' chiar și îmbrăcăminte. Institutul »Ardeleana« din Orăștie încă a donat pentru cei arși suma de 50 fl. Dl L. A. Aligius din Timișoara 3 fl., dl Ioan Herlea și Ioan Baciu din Vinerea au adunat dela locuitorii comunei 100 ferdele, parte grâu și parte cucuruz, asemenea și 12 fl.

Primească acești marinimoși donatori, cele mai ferbinți mulțumite din partea nenorociților.

In urmă rugăm pe toate băncile românești, ca sĕ vină în ajutorul celor nenorociți, care după-cum se va îndura.

Balomir, 2 Maiu n. 1899.

Comitetul parochial.

Stropitoare contra „peronosporei".

Comisiunea economică a comitatului Sibiiu cu data 30 Aprilie n. c. nr. 76 publică următoarele: »Pentru de a înlesni viticultorilor (viierilor) din comune folosirea mijloacelor de apĕrare pe deplin probate și prescrise și de statut în contra *„Peronosporei viticole"*, comisiunea economică a comitatului Sibiiu împarte comunelor, în cari se cultivă viieritul, cum și însoțirilor și tovărĕșiilor locale economice din comitat și în anul de față cam ***60 stropitoare*** (proaște, tulumbe) pe lângă rebonificarea *prețului jumĕtate* din prețul cumpĕrării; considerându-se mai întâiu comunele cu vii (§. 61 art. de lege XII. din 1894), cum și cei-ce până acuma nu s'au împărtășit de acest favor.

Prețul de cumpĕrare al stropitoarelor (Austria, model 1897) este 9 fl. 50 cr., cei împărtășiți așadar' pentru o stropitoare probată plătesc numai 4 fl. 75 cr. de bucată.

*Cererile sunt de înaintat cel mult până în 20 Maiu n. c. **we-adreptul** la comisiunea econo a comitatului Sibiiu* (Sibiiu, casa comitatuli

Cereri întrate după 20 Maiu n. nu se iau în socotință.

Primirea stropitoarelor o îngrijesc cei împărtășiți la ziua, ce se va statorì.

Atragem luarea aminte a tovărĕșiilor agricole și a comunelor noastre politice asupra acestei publicațiuni.

Sibiiu, 6 Maiu n. 1899

Comitetul central al »Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului«.

Demetriu Comșa, *președinte.* ***Victor Tordășianu,*** *secretar.*

Cetățile morții.

Un negru african, numit Yako, matelot pe un vas englez, care a sosit de curênd la Portsmouth, în Anglia, a povestit istoria sa, care e foarte ciudată:

Sunt din satul Rambatara, din apropierea lacului Tșad, a zis dînsul, și într'o zi, când ne aflam cu frații și părinții mei la lucrul câmpului, sosiră patru arabi cari vorbeau bine limba noastră și cari ziceau că sunt trimiși de Dumnezeu ca sĕ întoarcă pe toți oamenii la religia lui Mohamed. In urma lor vĕzurăm mai mulți negri legați, și atunci înțeleserăm îndată că pe lângă însărcinarea lor sfântă, acei arabi erau prinzĕtori de robi.

Alergarăm în sat și dădurăm alarma, pentru-ca fiecare sĕ se păzească. Șeful nostru adună o sută de oameni înarmați cu arcuri, pentru a se bate cu cei patru arabi înarmați cu puști, cu pistoale și cu săbii, și poate ai nostri ar fi eșit biruitori, dacă șefii nostri mai mici, cari fuseseră de mai înainte cumpĕrați de arabi, n'ar fi trecut, în toiul luptei, de partea acestora. Dar' acești șefi mai mici și-au găsit rĕsplata căci unul din ei a fost ucis de șetul nostru mai mare când l'a vĕzut că aruncă arcul, ear' ceialalți trei au fost făcuți robi de arabi cari le-au luat astfel îndărăt banii și lucrurile ce le dăruiseră.

In urmă arabii au luat robi pe toate fetele tinere și pe flăcăii din sat, cari nu putuseră sĕ fugă.

Intre aceștia eram și eu.

Arabii ne îndeamnă sĕ ne facem musulmani și eu primii îndată religia lor crezênd că astfel o sĕ scap de robie. Insĕ deși făceam regulat cele cinci rugăciuni zilnice, cu mânile încrucișate pe pept, îngenunchind în nisipul pustiei, bătêndu-'mi din când în când pieptul cu pumnii, nu fui liberat din lanțuri.

Eram prea spătos și prea voinic și arabii nădĕjduiau sĕ mĕ vîndă pe un preț bun.

Insĕ fiind-că o marfă ca noi cerea multă cheltuială de intreținere, arabii hotărîră sĕ se desfacă de noi în cele mai apropiate orașe arabe.

Trecurăm pe lângă cinci cetăți arabe dar' nu întrarăm în nici una, pentru-că în toate erau revoluții și vĕrsări de sânge.

La Yola, capul rĕsvrătirii fusese prins, ucis și capul lui fusese atârnat de un stâlp la poarta cea mare a cetății. O mulțime de vulturi, cari mâncaseră deja cadavre și așteptau altele, sburau încoace și încolo pe d'asupra orașului.

La Kuka, dădurăm pe cadavre la o distanță mare de oraș și aflarăm că se dăduse acolo o bătălie, în ziua trecută, între cele două partide arabe din Kuka.

Ne întorserăm la Gudșba și aci vĕzurăm o mulțime de oameni fugind cu copii și cu femei, din cauză că emirul orașului, descoperind un complot, ucidea pe ori-cine-'i cădea la îndemână.

Din contră, la Kano și la Katsena, unde ne duserăm în urmă, locuitorii uciseseră pe emiri ca și la Kuka și erau gata sĕ se încaiere dela alegerea noului emir. Se spunea atunci că în aceste orașe se fac resvrătiri sângeroase de mai multe ori pe an, din cauza negustorilor arabi cari vin din Wadai și fac intrigi pentru-ca sĕ fie aleși dînșii emiri în locul celor vechi.

Caravana noastră a pornit apoi spre Gando, unde eu am isbutit sĕ fug, și după suferinți groaznice, în curs de două luni, petrecênd noaptea în copaci, de frica fiarelor, am ajuns la Lagos unde căpitanul vasului englez »Seymur« m'a primit între mateloții sĕi.

Sunt de atunci patru ani. *„Z. Căl."*

Bibliografie.

„Pribeag". Nori de fum — Hașiș — Murmur de isvoare — de *Ioan Iosif Sceopul*, redactor la foaia umoristică »Vulturul« este titlul unei broșuri apărută de curênd în Oradea-mare. Prețul 75 cr. plus 5 cr. porto. Are o extindere de 84 pagine. Tiparul este curat și ceteț. Editura autorului. Doritorii a o avea se pot adresa și la librăria *H. Graef* în Orăștie. Broșura cuprinde mai ales aducerile aminte din viața de student a autorului. E scrisă cu mult umor. O recomandăm cu căldură cetitorilor nostri.

*

A apărut în »Biblioteca Noastră«: ***Poftă bună!*** Carte de bucate, de Zotti Hodoș. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste șase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte de bucate se poate întrebuința în ori-ce gospodărie românească. Cartea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adecă:

Supe, ciorbe, assiette, pastete, rasoluri aspicuri, galantine, fripturi naționale și franțuzești, prăjituri, torte, parfeuri, înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Pentru redacție responsabli: **Petru P. Barițiu.**

Szám 424—1899 (521) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1898. évi 2438 számu végzése következtében Dr. Moldovan Silvius helybeli ügyvéd által képviselt Wieser Ferdinánd és társai piski lakosok javára Licseszk Nikolae perkászi lakos ellen 48 frt s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 365 frtra becsült uszó, ökrök és tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fennti kir. jbiróságok V. II. 367/4 1898. számu végzése folytán 48 frt tőkekövetelés, ennek 1893. évi 22/IV. járó 5% kamatai eddig összesen 30 frt 70 kr. biróilag már megállapitott költségek erejéig Perkászon adós lakásán leendő eszközlésére **1899. évi május hó 16-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni zsándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Szászvároson, 1899. évi máius hó 1-ső napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó

Stefan L. Honisch

fotograf ces. și reg. de curte și membru al academiei de artă italiană în

☆ ARAD. ☆

Am onoare a aduce mult on. public din loc și giur la cunoștință, că în casele d-lui comerciant *M. G. Zobel* (otelul »Coroana Ungară« mi-am arangiat

ATELIERUL DE FOTOGRAFIE

în care fără considerare la eventualitățile timpului, totdeauna pot fotografa.

Fotografiile se vor lucra artistic în atelierul meu din Arad.

Totodată îmi permit a atrage atențiunea mult onoratului public la posele expuse lângă prăvălia d-lui M. G. Zobel.

Deoare-ce numai puțin timp am sĕ petrec în Orăștie, rugând spriginul mult onoratului public, subsemnez

cu toată stima

(523) 1—1 **Stefan L. Honisch,**
fotograf de curte
și membru al acad. de artă.

Szám 1514—1899. kig. (519) 2—2

Pályázati hirdetmény.

Hunyadvármegye szászvárosi járásába kebelezett Felkenyér nagyközség községi jegyzői állása üresedésbe jövén, ennek választás utján leendő betöltesére pályázatot hirdetek.

Erintett jegyzői állás javadalmazása a következő:

1. Évi tőrzsfizetés 500 frt.
2. Terménetbeni lakás, esetleg az eddig élvezett 50 frt évi lakbér.
3. Kellő mennyiségű tüzifa.
4. Magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapitott dijak.
5. M. kir. anyakönyvvezetői tiszteletdij 80 frt.

Felhivom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 6 §-ában meghatározott képesitést igazoló bizonyitvánnyal fölszerelt folyamodványaikat **folyó évi május hó 17-ig** bezárólag annyival is inkább nyujtsák be hozzám, mivel a hiányosan felszerelt avagy később érkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

A választás határnapjául **f. évi május hó 19-ik napjának d. e. 9 óráját** Felkenyér község községi jegyzői irodájába tüzöm ki.

Szászváros, 1899. április hó 30-án.

Fodor Gyula,
főszolgabiró.

Acții de vêndut

Subscrisa posedând **13 acții** de-ale societății de credit și economii *„Crișana"* în *Brad*, doresc a le vinde cu un preț convenabil. Fiecare acție are valoare de **103 fl.**, le vênd însĕ toate cu suma de **1000 fl.**, eventual și mai puține, cu **80 fl.** pro bucată.

Ermina Irhaș
în H.-Boicza.
(520) 2—3

Anunț.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public din Orăștie și giur, că am deschis a doua-oară

FĂURĂRIA

mea în strada cimiterului în casele d-lui I. Nilos, notar, și mĕ îmbiu a pregăti tot felul de lucruri aparținĕtoare acestei măestrii, precum: trăsuri cu federe și simple, carĕ pentru economie, pluguri și tot felul de reparaturi, cu prețuri moderate.

Rugând on. public sĕ mĕ onoreze cu comande numĕroase, semnez

Cu toată stima

(522) 1—4 ***MOISĂ BUDA,***
măestru faur.

Telegr.: „Minerva"

„Minerva"

institut tipografic, societate pe acții

în Orăștie

Se recomandă a executa următoarele:

Opuri și Broșuri
Placate
Bilete de logodnă și cununie
Carte și epistole
Couverte în toată mărimea
Circulare și pret-curenturi
Note

Bilete de visită
după plac și cerere
Registre și imprimate
pentru toate speciile de serviciuri
Anunțuri
Bilanțuri, Compturi și
Adrese.

Accesse
Tipografie este provĕdută cu cele mai bune mijloace technice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pusă în posițiune de a putea executa ori-ce comande prompt și cu acurateță.